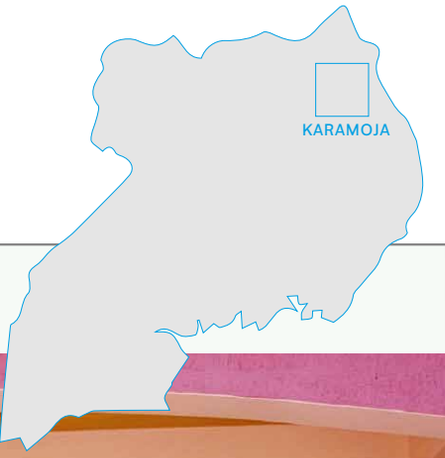

BERT NIJMEIJER

WWW.MATANYGIRLS.ORG

BUITENLAND

Het is verkiezingstijd in Oeganda, zegt RUG-alumna Florence Naduk (sociologie 1999) via de beeldtelefoon. Ze hoopt dat haar favoriete kandidaat, zittend president Yoweri Museveni, aan de macht sinds 1986, wint. Pas sinds diens aantreden is er aandacht voor Karamoja, zegt ze, de arme, voorheen verwaarloosde regio in Noordoost-Oeganda, waar Naduk *principal director* is van een vakschool voor meisjes en jonge vrouwen.

Het was de First Lady zelf, Janet Museveni, minister van Karamojazaken van 2010 tot 2017 en tegenwoordig minister van Onderwijs en Sport, die Naduk in 2009 belde: Florence, *my girl, come back home. Karamoja needs you.* Naduk had een aanstelling bij sociologie op de RUG, een Nederlandse ex-man en drie half-Nederlandse kinderen. Maar ze ging. ‘Ik verlangde ernaar terug te gaan, me nuttig te maken voor mijn eigen volk.’

Haar Matany Girls Vocational School in Karamoja is wat je in het Nederlands een mbo zou noemen. Meisjes en jonge vrouwen, *school drop-outs* en jonge moeders, krijgen les in kleermakerswerk, koken, bakken, horeca, toerisme en het kappersvak, vaardigheden waarmee ze een bestaan kunnen opbouwen. Iedereen is welkom. De school redde een paar meisjes van een bar bestaan als kinderarbeider in de goudmijnen.

Naduk, nu 67, was zelf ooit het eerste meisje uit haar dorp dat ging studeren. De enige andere studente aan de universiteit in de hoofdstad Kampala werd later ambassadeur in Italië. Naduk leerde een Nederlandse missionaris kennen, trouwde, woonde vijf jaar in Kenya, kreeg drie kinderen, waarna ze in 1990 naar Nederland verhuisde, Nederlands leerde in twee jaar, studeerde, werkte en scheidde van haar man, voor het moederland haar in 2009 riep.

Op het traditionele platteland van Karamajo gaat de aandacht naar jongens, zegt ze, die worden beschouwd als de toekomstige sterke schouders die de familielast hopelijk kunnen gaan dragen. Dat, terwijl meisjes veelal een stabielere factor in het gezinsleven zijn, het eigenlijke cement van de familie. Investeren in hun toekomst is investeren in de toekomst van Karamajo.

FLORENCE NADUK

‘Dan zie je dat de wereld van ons allemaal is’

Veel meisjes gaan maar een paar jaar naar school. Hun ouders besteden het onderwijsgeld liever aan hun broers, als ze dat al kunnen betalen. Als ze zwanger worden, vaak al op tienerleeftijd, is de schoolcarrière helemaal afgelopen. Behalve in praktische vakken krijgen de leerlingen op Matany les in ondernemerschap en assertiviteit. ‘Dat ze uit hun schulp kruipen, zelfvertrouwen krijgen: wij zijn niet niks, we kunnen voor onszelf zorgen.’

Onderwijs verandert alles. ‘De vrouwen worden onafhankelijk. Ze kunnen hun eigen geld verdienen. We hebben nu vier oud-leerlingen aan het werk die bij ons schooluniformen maken. Ze hebben net hun eerste loon gekregen. Dat is zo fijn. Ze gaan trots naar huis, dragen wat bij aan hun familie. We willen ze laten zien dat het mogelijk is, dat het oké is om naar school te gaan en te werken.’

Omdat de families van de meisjes het schoolgeld vaak niet kunnen betalen, is de financiering van de school een constante uitdaging. Naduk heeft een netwerk van sponsoren, waartoe ze ook de Tour de France mag rekenen. En ze wordt gesponsord door Kara-Tunga, het reisbureau van haar zoon, dat avontuurlijke fiets- en voetvakanties aanbiedt in Karamoja, Oeganda’s ‘verborgen parel’.

Ze heeft in Groningen geleerd om *out of the box* te denken, zegt ze. ‘Verder te kijken dan het klaslokaal. Dan zie je dat de wereld van ons allemaal is, wij bij elkaar horen, elkaar kunnen helpen. Dat besef is het sterkste gereedschap dat ik heb.’